

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“ № 13.

АНТІН ПАННЕКУК

КОМУНІЗМ =====
===== **і ДЕМОКРАТІЯ**

ВІДЕНЬ — КИІВ

1 9 2 0

КОМУНІЗМ І ДЕМОКРАТІЯ.

Питання про демократію є зараз предметом великого спору.

Що означає і чого хоче демократія? Народоправство. Це значить, що народ повинен сам собою правити і не дозволяти нікому над собою панувати. Народ бажає по своїй волі завідувати своїми справами та інтересами.

Тут слід зазначити, що повищі слова, в буквальному розумінню, стоять поза скобками реальної дійсності і являються неосновним поняттям. Бо такого „народу“, який зумів-би сам собою правити, зовсім немає. Народ ділиться на класу визискувачів і робітників, які не мають ніяких спільних інтересів, або в кожному разі дуже мало, а вже-ж одну загальну „власну“, спільну волю ніколи не можуть мати. І наколи-б ми по справедливості і по строго радикальним формам демократії, зуміли перевести вибори парламентарних заступників робітництва і буржуазії (відповідно їх чисельній силі), то чи дійсно могли-б ті два ворожі табори спільно правити державою? Чи можуть вони разом іти, коли на ділі вони безпощадно себе поборюють, та одні других у своїх змаганнях паралізують? ...

Коли кажемо „народ“, то маємо на думці народні маси, в противенстві до посідаючої

меншости. І такому народові, цим бідним, трудящим масам, цій пролетарській класі власне і належить вся влада, повна самоуправа. Пролетаріят творить більшість, значить інтереси цієї більшости повинні мати перевагу в громадянстві і бути у владі.

Не може перемогти буржуазія навіть тоді, коли-б числила 10 0/0, не можна з нею спільно правити, бо це неможливе до переведення, як не вдалися всякі спроби колишніх реформаторів, що хотіли погодити інтереси працюючих мас з капіталізмом. Понадто по своїй чисельній перевазі робітничого класа має повне право на владу і панування.

З двох зовсім собі протилежних політичних течій тільки одна може заволодіти сучасним життям. Тут спілки немає і бути не може!

Ми все критично ставилися до загального виборчого права. Ми все говорили, що люде не суть собі рівні, значить їх права також не можуть бути рівні. Людина, що живе зі свого капіталу, яка не працює, а є паразитом, трутнем в сем'ї громадянства, не може мати стільки прав, що робітник, який працює своїми руками удержує ціле суспільство.

Тільки така постанова є етичною розв'язкою справи. Без об'єктивних доказів сказати можемо, що ціль нашої політики, яка йде через працю до відбудови соціалістичного

ладу. — стоїть в яркій протилежності з інтересами буржуазії. І хто бере до будови дому таких людей, яких метою є нищити або визискувати працю трудових мас, цей руйнує новий лад громадянства.

Вже давно рішено, що робітничі маси, які стремлять до політичної влади і заведення соціалістичного ладу, не можуть іти одним шляхом з буржуазією, яка захищає інтереси капіталу.

Тільки політична влада пролетаріату є дійсна демократія, але це є вища форма демократії, яка заступає життєві інтереси широких працюючих мас, яку Маркс назвав диктатурою пролетаріату, а яку визнає тільки комунізм. Спробу заведення такого ладу маємо вже в Парижській Комуні в 1871 році, але в життя перевела його у великому масштабі щойно совітська Росія.

„Вся влада — радам“ — отце гасло сучасної Росії! Робітничі ради по містам і селянські ради по селах — це елемент, з якого збудоване правительство радянської республіки. Ради сповняють різнородні функції, є зарядами і управами, вибирають мійські управління, творять робітниче-фахові ради на заводах і фабриках, десигнують своїх членів у професійні організації та управління і посилають своїх депутатів у виконавчі комітети. Депутати рад збираються у загально радян-

ський конгрес, де вирішувється загально політичні справи пролетарської країни, де порішуються питання кожної галузі народнього хазяйства, з окрема як: продукції, харчевих справ, комунікації, охорони праці, плекання здоровля, народньої освіти і т. д. На такі конгреси висилають всі місцеві со-віти своїх найкращих, досвідчених і тямущих робітників, де вони спільно обмінюються досвідом, знанням, обмірковують загально робітничі справи і спільно вирішують загально пролетарські закони.

Такий рухливий апарат зладив собі пролетаріят Росії, щоб при його помочи завести нове громадянське життя, збудувати новий суспільний лад. Рівночасно ради є органом пролетарської диктатури. Розуміється, що буржуазія не може брати ніякої участі в радах, а тим самим позбавлено її виборчого права і участі в правительстві, для неї просто немає місця в пролетарській державі. Тут наступила її природна смерть.

Цей управляючий апарат, котрий є рівночасно й правительством, збудований не на особах, але оснований на праці; хто не працює, цей сам виключає себе від спромоги рішати про долю свого краю й народу. Наколи бувший директор чи властитель фабрики — згодився працювати як технічний управитель — очевидно під контролею робітничої ради, — то тим самим він має право

на рівні з іншими робітниками фабрики брати участь в радах і в управі. Так само умово працюючі: лікарі, учителі, мистці творять окрему раду, яка рішає сама справи свого звання. Всі ради стоять зі собою в тісному контакті і в зв'язках зі широкими трудящими масами, які їх контролюють, безупинно доповняють новими депутатами, які змінюють вибувших членів, попередньо вибраних. Таким чином дбається про те, щоб ради не поробилися новими бюрократичними машинами; а це можливе тільки тоді, коли через інтензивне навчання і образования збільшаються кадри всесторонно освічених працівників, тоді знання не є монополем одиниць а власністю всіх.

В світлі цього справжнього самоврядування народу — всім став ясним, як справді мало дав демократичний парламент — народові. В дійсности, парламент є правительством, яке раз на чверть року або раз на рік збирається на наради, де виголошується довгі, краснорічиві промови, і де обітницями і дрібними уступками здобуває собі правительство в голосованню потрібну більшість. Тим способом вибрані послы позбуваються зручно безпосереднього впливу мас, даючи впливати тільки на себе один на другого, самі розпоряджають державою, на протязі законодавчого періоду сесії парламенту, виголошують довгі промови і устанавляють закони.

Одначе їх всемогучість тільки позірна, бо ціла управа спочиває в руках урядництва, бюрократії, яка всевладно править народом. Так званий поділ влади на законодавче і виконуюче тіло в демократичній республіці тільки зручним засобом для панування над масами, яким ніби-то залишується самоуправу, парламент, а в дійсности оддається їх під панування всесильного капіталу. А найкращим доказом цього в Франція, Америка і Швайцарія, де мимо всяких демократичних уставов, капітал і далі визискує робітничі маси і над ними всевладно панує. В супереч тезам загального виборчого права, там маси є безсильні і неспосібні що небудь змінити; там народні маси майстерно гнобять чиновництво при помочи парламенту і „парламентарного“ правительства. А маси можуть тільки відозватися в часі виборчої кампанії, тут то там вплинути на своїх заступників, але і тут зводиться їх воля до протестів і погроз у виборчих промовах, резолюціях і програмах. Бо коли нововибрані „заступники народу“ схочуть задовольнити народню волю, то їх зараз втягається у парламентарне багно, загрожується парламентарною дисципліною, регуляміном, а закулісові торги, інтриги і вимовні старі політикани їх зацятькують, а „парламентарне“ правительство партій більшости знова є мало залежне від народньої волі.

А знову правительство е зовсім без-
сильне супроти кріпкого союзу, який творить
бюрократія і капітал, а які властиво станов-
лять верховну владу, що е зовсім чужа ін-
тересам і потребам народніх мас. Парлямен-
тарна влада е властиво деревяним коником
фахових політиків, які довгими промовама
по „думах-парляментах“ обстоюють інтереси
капіталу. Цих політиків страхав большевизм,
бо де вони тоді подінуться? Що буде, коли
замість довгих промов — треба буде прак-
тично працювати, а до чого вони й неспо-
сібні, ні охотя не мають . . .

Переклав І. К.

З друкарні Ігн. Штайнмана, т. в. о. л., Відень, ІХ.

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“

органу Закордонної Групи
Української Комуністичної Партії.

Досіль видано:

- № 1. Винниченко В.: Всесвітня революція. Відень, 1920, 16°, 16 стор.
- № 2. Винниченко В.: Українська державність. Відень, 1920, 16°, 32 стор.
- № 3. Левинський В.: Соціалістична революція і Україна. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- № 4. Паламар Г.: Капітал, колоніальні народи і більшовизм. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- № 5. Шаповал М.: Інтелігенція і пролетаріят. (Друкується.)
- № 6. Винниченко В.: Політичні листи. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- № 7. Левинський В.: Релігія, наука і соціалізм. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- № 8. Стах П.: До верховин! Поезії. Відень, 1920, 16°, 32 стор.

(Далі див. оборотна сторона).

- № 9.** Хименко Гр.: Хто такі комуністи і чого вони хочуть? Відень, 1920, 16°, 16 стор.
- № 10.** Левинський В.: Капіталізм і імперіялізм. Відень, 1920, 16°, 32 стор.
- № 11.** Піддубний Г.: Комунізм і еволюція. Відень, 1920, 16°, 20 стор.
- № 12.** Ленін Н.: Третій Інтернаціонал і його історичне значіння. Відень, 1920, 16°, 12 стор.
- № 13.** Паннекук А.: Комунізм і демократія. Відень, 1920, 16°, 9 стор.
- № 14.** Карпинський В. А.: Що таке радянська влада і як вона будеться? Відень, 1920, 16°, 40 стор.
- № 15.** Піддубний Г.: Комунізм і патріотизм. Відень, 1920, 16°, 30 стор.

.....

Замовлення посилати на адресу адміністрації
„Нова Доба“, Wien, XVIII. Hans Sachsg. 18.